

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutioes Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

24. An Ecclesia sit maioris auctoritatis, quam Scriptura Sacra, an è
contrario.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

pro Canonico habere eum, qui profanus est, vel credere non esse Canonicum eum, qui reuera Canonicus, & Sacer est. Respondeo, semper in ecclesia fuisse, & esse auctoritatem, & potestatem declarandi, quæ sunt Fidei. Nec promittit cum ecclesia id declarat, nouum Fidei articulum condit, sed explicet, & declarat. Olim igitur libri aliqui facti, & Canonici pro talibus non habebantur, non quia essent Canonici, sed ecclesia adhuc tales esse non declarauerat. Non est igitur error in Fide, aliquos libros Canonicos tanquam tales non habere, Ecclesia id nondum declarante: nec est error in Fide declarare hoc, vel illud esse Fide diuina credendum, quod antea non erat declaratum, & explicitum. Esset error, in Fidelibram, qui reuera profanus est, credere esse Canonicum, vel ut talem definitum. Esset è contrario error in Fide libram qui reuera Canonicus est, credere, vel dicere, vel definire esse profanum, hoc autem nec ecclesia fecit inquam: nec faciet, nec etiam facere potest.

Quinto obijciunt Lutherani, & Caluini, in ecclesia vulgaram editionem Latinam Bibliotam esse approbatam, & tamen non solum innumeros continet errores contra Hebraicam, ut ipsi dicunt, veritatem, sed etiam aliquas hereses, qualis est illa v.g. in Psalmo. 1. *Ido non resurgunt impij in iudicio*: ubi negatur futura improborum hominum resurrectio, & in illa in Psalmo. 18. *In omnem terram exiit sonus eorum*: ubi tribuitur sonus caelis, qui fuit error Philosophorum Gentilium, dicentium caelos perpetuo circumuolui, & suo motu sonum edere. Respondeo multa hic calumniam Hæreticos, ut vulgata Latina editio auctoritatem abrogat. Quidquid illi criminatur, in primis vulgata Latina editio quamuis ab Hebraica lectione sæpe recedat, verbis tantum, non sensu recedit, ut probe norunt, qui sunt Hebraici sermonis periti. Deinde, vulgata Latina editio aliquando alium sensum exprimit, quam habet textus Hebraicus, diuersum quidem, sed non contrarium. Id etiam patet his, qui Hebraice sciunt: hoc autem vitium non est, siquidem inter Euangelistas aliquando vnus exprimit id quod alius subticuerat. Præterea, et si vulgata editio Latina, alicubi sensum habet Hebraicæ lectioni contrarium, nullus propterea esset error in motibus, vel in Fide Catholica: nec enim consequens est, hoc vel ille sensus pugnat cum Hebraicæ lectione: ergo continet errorem: sensus enim vulgatae, & Latinae editionis potius stare debent, quam Hebraicæ editionibus: nam vulgata editio Latina est in ecclesia, plus quam per mille annos vsu approbata, & de Hebraicis codicibus dubitare merito possumus, An sint omni ex parte incorrupti: nec ecclesia eos sua auctoritate approbavit, ut comprobavit vulgaram editionem Latinam in Concilio Tridentino. Ergo sensus quem habet vulgata Latina editio, est certus, & indubitatus: Hebraicæ vero lectionis sensus non item tenendus est certus, & dubius relinquendus.

Ad id vero, quod Hæretici obijciunt de illo in Psalmo primo: *Ido non resurgunt impij in iudicio*: Respondeo, sane ridiculum est: ponitur enim in fine versiculi: *in consilio iustorum*: ubi illud (iustorum) per Zeugma ad vtramque, quod præciserat, referendum est. Sensus est: Ideo non resurgunt impij, nimirum in iudicio iustorum, hoc est, resurrecturi non sunt in resurrectione iustorum ad vitam in Cælesti patria gloriose ducendam. Item ridiculum est & illud, quod obijciunt ex Psalmo 18. *In omnem terram exiit sonus eorum*: sæpe metaphoris, & quod videntium est, tribuimus ijs, quæ vita carent. Datur igitur caelis sonus, sicut etiam tribuuntur verba, cum dicitur: *Et in fines orbis terra verba eorum*. Sensus est: Cæli ipsi suo motu constanti & perpetuo videntur prædicare, & sonare laudes Dei, quasi dicat, sunt cæli veluti quidam diuinacum laudum præcones, & nuncii.

Sexto obijciunt Apostolica ecclesia vetus in 4. feria ieiunium celebrabat, ut habet Canon Apostolorum 68. & in die sabbati ieiunium non suspiciebat: nam sabbatum, tan-

quam diem dominicum, ut festum venerabatur, ut colligitur ex Canone Apostolorum 65. Item animarum sanguinem non edebat. *Actus 15.* ac nunc ecclesia in feria quarta carnis uelicit, a quibus abstinere die sabbati, & animalium sanguinem edere, nec sabbatum, ut festum colit. Respondeo hæc omnia fuisse Apostolorum mandata non in perpetuum duratura, aut seruanda, sed ad tempus, ut iudeorum, & Gentilium animi conciliarentur.

Septimo obijciunt: Olim populus Christianus vigilabat, & pernoctabat in templis, proxime ante dies Martyrum natales: qui mos tanquam noxius, è medio sublatu est: ergo tunc, errabat ecclesia: Respondeo, eiusmodi morem, ac ritum fuisse sublatum, non quod per se malus, aut noxius esset, sed quod deperuatis hominum moribus minus conueniens esse cõpisset: bonis enim aliquando abutimur, quod nostra culpa est, non vitium rei: & in omni Republica receptum est, ut antiquæ leges Maiorum auctoritate ante sanctæ, quod hominum culpa, minus temporis presentis conueniant.

Octauo obijciunt, Quod ecclesia permittit Angelos depingi tanquam corporeos, cum tamen reuera Spiritus sint. Item Deum tanquam senem, & corpus, cum tamen spiritus æternus, & immutabilis sit, ergo in hoc fallit. Respondeo, pro solutione animaduertendum esse, aliquando nos uti rebus tanquam symbolis, & signis aliarum rerum: unde sicut in metaphoris, & aliis tropis uerborum mendacium non est, quia non accipiuntur uerba proprie, sed translate; sic etiam in rebus, quibus utimur tanquam signis aliarum rerum, nullum mendacium est, si accipiuntur non secundum id, quod sunt, sed secundum id quod significant: ac ita multa sunt in ecclesia vsu recepta absque ullo errore, & mandato: uerbi gratia: Depinguntur Angeli iuuenes, alati, uelutis radentibus induti, eo quod hæc omnia accipiuntur ad significandum eorum vitam florentem, & celeritatem in obeundo quod faciunt, & letitiam, qua gaudent: sic etiam Deus depingitur in specie, & figura, qua apparuisse in sacris literis legitur: Sic etiam sancti homines depinguntur aliquando, ita ut in pictura ipsa, & figura aliquod designetur, quod fecisse dicuntur.

C A P. XXIV.

An Ecclesia sit maioris auctoritatis, quam Scriptura Sancta, an è contrario.

Quæstio sensus in eo solo consistit, An quod ari-
net ad veritatem, & certam Fidei normam & regulam, plus habeat auctoritatis Scriptura Canonica, An ecclesia? Scriptura, & ecclesia in ueritate sunt pares, siquidem ueritate est ab Spiritu sancto, & Spiritus sanctum assistentem, & Christi promissionem habet, ne erret in Fide: sensus ergo quæstionis est, An Scripturæ credamus propter ecclesiæ auctoritatem, An uero potius ecclesiæ propter auctoritatem Scripturæ Canonice?

De hac quæstione Abulensis, *quæst. 13. proœmiali super Matthæum*, Ioannes Dryedon, *de Ecclesiæ dogmatibus, lib. 2. cap. 3. ad quartum argumentum*. Caietanus in *Apologia de auctoritate Papa, cap. 13. ad quintum argumentum*. Medina *lib. 7. de rectoria in Deum fide, capit. decimo octauo*. Tot ratio dubitatio est: quia uidetur auctoritas ecclesiæ Scripturæ præferenda, eo quod ecclesia sit iudex in agnoscendis, definiendis, & declarandis libris Canonice; Item interpres in discernendo, & desipiendo sensu Scripturæ germano, uero, & certo. Accedit quod Augustinus ait, contra Epistolam Fundamenti, cap. 8. *Euangelio non crederem, nisi me Ecclesia auctoritas commoueret*.

Ex altera parte, Scripturæ auctoritas uidetur omnino ecclesiæ anteferi. Nam scriptura est proxime ab Spiritu sancto dictata, non solum quantum ad sententias, sed etiam quantum ad uerba. Item ecclesiæ auctoritas ex Scriptura descendit ac pender.

Hereticis Lutherani, & Calviniani Catholicos calumniantur, quod ecclesiam auctoritatem Scripturæ anteponant. Inter Catholicos sunt tres sententiae: Una est alle-rentium, maioris auctoritatis esse Scripturam quam Ecclesiam: hanc multis probat argumentis *Medina loco citato*. Secunda est aliorum dicentium, auctoritatem ecclesiae esse maiorem, quam Scripturæ. Sic *Abulenſis loco praefato*. Tertia est Iohannis Dryedonis, & Caietani locis *supra allegatis* distinguentium: Aut est sermo de Ecclesia, ut continet Prophetas, Apostolos, & ceteros librorum Canonico- rum Scriptores: aut de ecclesia, ut excludit eos. Si sermo sit de ecclesia primo modo accepta, ea maioris est auctoritatis, quam Scriptura, quia totum maiorem habet auctoritatem, quam pars: ac ecclesia sic accepta comprehendit ipsos Sacrae Scripturæ Auctores. Si vero de ecclesia loquamur secundo modo, minor est eius auctoritas, quam Scripturæ: auctoritas enim ecclesiae est ex Scripturis Prophetarum, Apostolorum, & aliis Libris Canonice comprobatur.

Profecto Scriptura, & ecclesia in hac parte se habere videntur sicut Regis, vel Imperatoris edictum, vel mandatū, & publici, ac regi tabellionis, vel notarii testimonium: quemadmodum enim Regis edictum auctoritatem non habet inter homines Principi subiectos, nisi Regis, vel Imperatoris publico testimonio comprobetur: non quod tale testimonium faciat insanda Regis, sed quod testificetur hoc vel illud esse mandatū Regis, vel Imperatoris. Sic etiam Scriptura Canonica non agnoscitur, aut habetur, nisi ecclesiae auctoritate, & testimonio probetur; non condit ecclesia Scripturam Canonicam, sed declarat, an hæc vel illa sit Scriptura Canonica. Hinc non sequitur, ut ecclesia sit per se maioris auctoritatis, quam Scriptura. Dixi, *per se* quia reuera, meo iudicio, si de re ipsa per se loquamur, maioris est auctoritatis Scriptura, quam Ecclesia: quamvis, quod ad nos pertinet, certior, & firmitior est ecclesiae auctoritas, quam Scripturæ: quemadmodum, inquitur Philosophi, aliquid per se, & suapte natura notius alio, est tamen nobis minus notius: quia propter non sequitur, Moſem esse maioris auctoritatis, quam Christū, quamvis Christus dixerit: *Si credideritis Moysi, credetis forsitan & mihi: & scrutamini Scripturas, quia illa sunt, quae testimonium perhibent de me.*

Concludimus ergo: in Scripturis Sacris cognoscendis, definiendis, & earum sensibus tradendis, & interpretandis Ecclesiam nobis esse certissimum testem, qui errare non possit, & non solum testem, sed etiam verum, & indubitarum iudicem: quemadmodum si Imperator, vel Rex daret nobis aliquem cuius testimonio, iudicio, & sententia staremus in discernendis, & diiudicandis ipsius edictis, & mandatibus, esset ille nobis certior, & firmitior auctoritatis: At nihilominus per se ipsum Imperatoris, vel Regis edictum, siue mandatū maiorem haberet auctoritatem.

Secundo quaeritur, An in credendis rebus Fidei ecclesiae auctoritas sit ratio, in qua fides nostra divina resoluitur? Hæc quaestio est Scholastica, de qua tractarunt Theologi in tertio, *distinctione vigesima quinta*, Durandus q. 3. Scotus, Gabriel, Almainus q. 1. Caietanus *secunda secunda, q. 1. ar. 1. Medina lib. 5. de reſta in Deum fide c. 11.*

Inter Catholicos tres sunt opiniones, Una est afferentium, primam rationem in quam ultimo fides nostra divina resoluitur, esse Deum reuelantem, quæ sunt Fidei: Deus enim est prima, & summa veritas, quæ falli villo modo, nec fallere potest: & ratio credendi debet esse talis, ac tanta, ut ei fallum subesse non possit, vnde Christus dixit Petro: *Beatus et Simon Bar-Iona, quia caro, & sanguis non reuelavit tibi, sed Pater meus caeleſtis.*

Hæc opinio, quam sequitur Caietanus, est communi consensu in Theologorum scholis modo recepta. Ratio eius est, quia sicut fides humana in testimonium humanum reducitur, sic fides divina in testimonium, & auctoritatem divinam.

Dices: etiam testimonium ecclesiae dicentis, hoc, vel illud esse fide credendum, est testimonium diuinum: non enim credimus ecclesiae quatenus humana auctoritate dicit aliquid esse credendum, sed quatenus habet Spiritum sanctum assistentem, & Christi promissionem, ne erret in Fide. Sed contra est argumentum: quia ecclesiae testimonium est quidem diuinum, sed participatione, non per se, & sua natura: at Dei testimonium est diuinum per se, & sua natura, & fides diuina resolui debet in testimonium, quod sit per se, non autem participatione diuinum: omne enim quod est participatione tale, est & pendet ex eo, quod est per se tale. Secundo, quæ sunt Fidei, reuelatione diuina, non naturæ lumine sunt parafacta: at Deus est, qui reuelat, ac pandit res Fidei, non ecclesia. Tertio, in Angelis, Prophetis, Apostolis, & ceteris librorum Canonico- rum Scripturis fides non resoluebatur in ecclesiae testimonium, sed in Deum per se proxime reuelantem: at fides nostra est eiusdem speciei, cuius fuit illa: ergo in eadem rationem credendi reducitur. Quarto, quamuis Ecclesia sit testis, iudex, & interpret in discernendis libris Canonice, rebusq; Fidei definiendis, non tam ea condit aliquem articulum Fidei, sed declarat, & explicat, quæ sunt Fidei. Solus Deus est Fidei conditor.

Secunda sententia est Durandi *loco citato*, dicentis, inter articulos Fidei vnum esse, qui sit ratio credendi ceteros, nimirum, ecclesiam dicentem, hoc vel illud esse credendum: hoc idem videtur sensisse Scotus, & post Durandum Gabriel, & Almainus Scotum secuti, qui illud directe tractantes demum concludunt, ecclesiae auctoritatem esse rationem, qua credimus, quæ sunt Fidei, ex illo Augustini: *Euangelio non crederem, nisi me Ecclesia auctoritas admoneret.* [Et Nazaretorum Euangelium non admitto, quia ecclesia non admittit.] Ratio eorum est, quia hoc vel illud esse fide credendum, habetur ex ecclesiae testimonio, quæ tanquam iudex, discernit libros Canonicos, tradit, ac docet eorum sensum verum, & certum: ergo ratio credendi in nobis est ecclesiae auctoritas. Secundo, quia Catholicis cum Hæreticis in hoc conueniunt, quod Hæretici sicut Catholicis dicunt se hoc vel illud credere, quia Deus dixit, & reuelauit: at ideo sunt Hæretici, quia ecclesiae auctoritatem non admittunt, ei fidem non habent: At Catholicis hoc, vel illud credunt, quia ecclesia tradit ac docet, hoc vel illud esse credendum.

Tertia opinio est *Medina loco citato*, distinguentis: Si loquamur de Prophetis, Apostolis, & aliis librorum Canonico- rum Scripturis, fides eorum reducitur ad Deū per se proxime reuelantem eis, quæ sunt fidei. Si vero loquamur de nobis, qui res Fidei credimus, Fides reducitur ad auctoritatem ecclesiae, quia nos Scripturis fidem non habemus, nisi quia ecclesia Scripturas Canonicas credendas proponit.

Contra hanc opinionem facit argumentum initio positum: quia fides in omnibus credentibus est vnus, & eiusdem rationis; ac proinde, vel in ecclesiae auctoritatem, vel in Dei testimonium resoluitur.

In hac quaestione in primis dicendum est: Si de re ipsa per se loquamur, fides diuina, in testimonium diuinum, tanquam in rationem credendi reducitur hoc probant argumenta initio posita. Nam ipsi Ecclesiae fidem non habemus, nisi quia ex Scripturis docemur Ecclesiae esse credendum. Nihilominus tamen ex accidenti fides nostra reducitur in auctoritatem Ecclesiae condentis quidem articulos, aut reuelantis res fidei, sed declarantis, definiendis, & interpretantis hoc vel illud esse fide credendum. Deus igitur est, qui res fidei reuelat, & propterea fallum continere nequeunt: Ecclesia vero est, quæ iudicio certo, & firmo tradit, & docet hoc fide tenendum, illud non item.

Hinc est, ut illud argumentum vim non habeat: Interrogatus Christianus, *Quare credis Deum esse Trinum, & Vnum?* Respondet, quia Deus id dicit. Rogatus postea quare credis id Deum dixisse? Respondet, quia sic tradit,

& docet ecclesia. Rogatus tandem, quare credis ecclesie id tradenti, & dicenti? Respondeo, quia Deus dicit esse ecclesie fidem habendam. Vbi circulus quidam est. Et videtur idem per se ipsum probari. Respondeo, duas rationes reddi, cur aliquid fide credamus; vnam, quae est per se ratio credendi, nimirum, Deum hoc vel illud dixisse; alteram, quae est nobis ratio dignoscendi, discernendi res Fidei: atque haec est, auctoritas Ecclesie, & fide alienos? De hac quoque Quaestione egi in 1. part. Instit. Moral. lib. 8. c. 24. q. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.

Tertio quaeritur, An ecclesia ius, & potestatem habeat proxime in actus mentis, simpliciter internos? De hac quaestione tractavi in prima parte Institutionum Moralium lib. 5. ca. 10.

Quarto quaeritur, Quid iuris, & potestatis habeat Ecclesia in Paganos à Christiana religione, & fide alienos? De hac quoque Quaestione egi in 1. part. Instit. Moral. lib. 8. c. 24. q. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.

C A P. XXV.

Quod Gentiles Romani Imperatores Christianam Ecclesiam vexauerint, ac persecuti fuerint.

PRIMO quaeritur, Quod persecutiones, Catholica Ecclesia publicis Romanorum Imperatorum edictis perpessa sit? Constat ex Eusebio, Paulo Orosio, Paulo Diacono, & Nicephoro, passim fuisse decem prae caeteris grauiiores, & atrociores. Seuerus Sulpitius libro secundo, nouem tantum persecutiones recenset, & decimam ait esse futuram Antichristi edicto. At secundum Augustinum libro de Ciuitate Dei, 18. capit. 52. decem fuerunt persecutiones Imperatorum Romanorum publicis edictis illatae.

Primum persecutionem mouit Nero Imperator, qui SS. Apostolorum Petri, & Pauli, & multorum Martyrum, ac Virginum sanguinem fudit. Sub hoc Imperatore passi leguntur Proculus, & Martinianus die secunda Iulii, & tres milites, qui in Martyrio Beati Pauli Apostoli ad Christum conuersi, cum eo martyrii palmam adepti sunt die secunda Iulii. Item quadraginta septem Martyres baptizati à Sancto Petro, dum in carcere teneretur, Die decima quarta Martii, Nuceriae Felix & Constantia, 19. Septembris. Caius Episcopus Mediolanensis, discipulus Sancti Barnabae Apostoli, qui sanctos Geruidum, & Protasium baptizauit, 27. Septemb. Colossis in Phrygia Philemon, & Apphianus, discipuli Sancti Pauli Apostoli: 12. Nouembris. Vitalis pater Sanctorum Geruasii, & Protasii, Rauennae 28. Aprilis. Item Vrsicinus medicus Rauennae 19. Iunii. Mediolani vxor Vitalis Martyris 28. Aprilis. Aquileiae Hermagoras discipulus Sancti Marci Evangelistae, primus eius Ciuitatis Episcopus, & Fortunatus Diaconus 12. Iunii. Paulinus Sancti Petri discipulus primus Lucae in Tuscia 12. Iunii. Aquileiae Sanctae Virginis Euphemia, Dorothea, Thecla, & Erasma die 3. Septemb. Romae Anastasia, & Basilissa nobiles feminae, & Apostolorum discipulae 19. April. Mediolani Nazarus, & Celsus puer die 28. Iulij Torpes, qui magno officio in domo Neronis functus est, 27. Maij. Euellius e domo & familia Neronis, 11. Maij. Geruasius, & Protasius fratres, filii Vitalis, & Valeriae Martyrum, 19. Iunii. Rhemis Christus Beati Petri discipulus, & primus eius Ciuitatis Episcopus die 1. Septembris.

Secundam persecutionem mouit Domitianus Imperator, Neroni magis, quam patri, aut fratri similis Martyrium sub eo passi sunt Flauia Domitilla vna cum Euphrosyna, & Theodora suis Virginibus Romae die 7. Maij. Nereus, & Archileus fratres Bunuchi Flauiae Domitillae 12. Maij. Epaphras, S. Pauli Apostoli discipulus, & Colossens. Episcopus 19. Iulij. Thecla virginis Iconiensis à San-

cto Paulo ad Christi fidem perducta 27. Septemb. Victorinae Episcopus Amiteranus 1. Septembris. Felus in Tusciam, Romulus Beati Petri discipulus, & eius ciuitatis episcopus, cum aliis sociis die 6. Iulij. Carnoti in Gallia Grauius Martyr die 28. Maij.

Tertiam persecutionem excitauit Traianus. Sub hoc Imperatore Martyrii palmam adepti sunt, Clemens Papa, vigesima tertia Nouembris. Atque etiam Simeon frater Domini episcopus Hierosolymitanus 18. Februarij. Ignatius episcopus Antiochenus III. post S. Petrum 2. Februarij. Romae Euaristus Papa 26. Octob. Synope in Ponto, Phocas, qui ex naua factus est eius ciuitatis episcopus 14. Iulij. Edesse in Syria Barsimaeus eius ciuitatis episcopus: qui cum plurimos Gentiles conuinceret ad Fidem, & praemisisset ad Martyrii coronam, eos secutus est. 30. Iunij. Proclus, & Hilarius 12. Iulij. Caesareae Hyacinthus Cubicularius Traiani Imperatoris 3. Iulij. Edesse in Syria Sarbellius, & Barbafor eius 29. Ianuarij. Sozopolis Zozimus martyr 19. Iunii Philippis in Macedonia Rufus, & Zozimus martyres 18. Decemb. Romae Sulpitius, & Seruilianus 20. April. Crescens in Gallia episcopus 27. Iunii. Zaxarias item Viennae in Gallia 26. Maurus episcopus in Apulia cum Pantaleomone, & Sergio 27. Iulij. Anacleus Papa 13. Iulij. Onesimus S. Pauli Apostoli discipulus, Ephesinorum episcopus 16. Februarij. Maro, Eritiches, Victorinus 15. April. Quirinus Tribunus pater sanctae Babinae 30. Martij cum omni familia. In Armenia in monte Atarath, passio sanctorum Martyrum decem millium Crucifixorum. sic habet Martyrologium Romanorum die 22. Iunii, sic etiam Beda in Martyrologio eodem die. Vnde saluus est Radulphus Turghensis de Canonis. obseruat. proposuit. 11. dicens: De decem millibus Martyrum, quae fabulose dicuntur, donec aliud videro finguntur omni genere passionis Christi perpassi fuisse in monte Atarath prope Alexandriam: nec eorum passio in aliquo Martyrologio authentico annotatur, nec ipsorum diem in aliquo Calendario antiquo potuerunt perire. Haec ille. Sed horum Martyrum passio in Martyrologio Romano, & Beda, vi dixi, continetur. Nec obstat, quod dicantur passi in monte Atarath prope Alexandria: non enim intelligitur Alexandria Aegypti, quae nimum distat ab Armenia, vbi martyrium petulerunt, sed Alexandria, quae est in Armenia. Nec item obstat, quod perpassi leguntur sub Hadriano Imperatore: quia persecutio mota à Traiano Imperatore, continuata est Adriani edicto. Nec mirum est, quod decem millia Martyrum crucifixi sint: nam intra paucos dies omnes crucifigi potuerunt.

Hadrianus quoniam in politicis omnibus negotiis sibi imitandum Traianum proposuerat, persecutionem ab ipso Traiano excitatam continuauit. Passi sub eo Martyres leguntur in Gallia Dionysius cum Rustico, & Eleutherio, Tybure Symphorosa cum septem filiis: Geculius, Symphorosa vxoris, & Christianorum hospes, & monitor frater eius Amantius Tribunus & Cerealis Vicariam agens Praefecturam, cum aliis necantur: & Brixiae Faustinus Presbyter, & Iouita Diaconus ad bestias damnati: quae cum illis parcerent, Calocetus, & alij multi ex familia Principis conuertuntur ad Christum 15. Februarij. Item Afra Rhetiarum Praefidis vxor 24. Maij. Item Romae Eustachus, & Theopistis vxor eius cum duobus filiis Agapeto, & Theopisto 10. Septemb. Seraphia virgo Antiochena. Martyrologium Romanum 3. Septemb. Sabina nobilissima Romana 29. Augusti. Martyrolog. Roma. Sophia cum tribus filiabus Fide, Spe, & Charitate die 1. Augusti. Aurelio Antonino quaestiones in Christianos exercenti, tota vna ex ciuitatibus Asiae Christiana se illi ad necem obtulit, quae re perterritus, paucis damnatis, exclamauit: *ô miseri, si cupitis perire. praecipitia, & resili habetis.* Tertul. ad Scapulam. cap. 16. Passus est Euaristus Papa & Publius Episcopus Athen. Heros Episcopus Antioch. 17. Octo. Alexand. Papa, qui complures Senatores, & Praefectum vrbsi Hermetem cum omni familia, & alios Romanos